

Vergaderjaar 1999–2000

21 501-12

Industrieraad

Nr. 61

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 9 mei 2000

Hierbij treft u de geannoteerde agenda aan van de Industrieraad, die op 18 mei a.s. te Brussel zal worden gehouden. Na de gebruikelijke openingspunten zal de Raad een openbaar debat houden over follow up van de conclusies van de Europese Raad die op 23 en 24 maart 2000 in Lissabon werd gehouden. Centraal in deze discussie wordt een drietal documenten van de Commissie geplaatst, die onlangs zijn verschenen of die nog moeten verschijnen (benchmarking). Het voorzitterschap zal de discussie aansturen via een korte voorzittersnotitie, die thans nog niet voorhanden is. De onlangs verschenen documenten van de Commissie gaan over «Uitdagingen voor ondernemingenbeleid in de kennismaatschappij» met als annex een voorstel voor een Raadsbesluit over een meerjarenprogramma voor ondernemingen en ondernemerschap 2001–2005 en «Towards enterprise Europe» (werkprogramma voor ondernemingsbeleid 2002–2005).

In de Raad wordt slechts op twee onderwerpen een debat verwacht: follow up Lissabon/concurrentiekracht en scheepsbouw.

1. Werkgelegenheid, economische hervormingen en sociale samenhang – voor een Europa van kennis en innovatie (Top Lissabon)

Onder dit agendapunt zal de Commissie een groot aantal presentaties verzorgen van onlangs verschenen documenten en van de resultaten van een drietal bijeenkomsten. Ik geef kort de titels van de documenten en de bijeenkomsten:

- Uitdagingen voor ondernemingsbeleid in de kenniseconomie
- Towards enterprise policy
- Benchmarking
- Informatie en Communicatie in traditionele sectoren
- Gecoördineerde actie met de lidstaten op het gebied van ondernemingsbeleid
- Europees handvest voor kleine bedrijven

- Resultaten van de uitgebreide ministeriële conferentie over de informatiemaatschappij (10 en 11 april 2000, Lissabon)
- Resultaten van de conferentie over benchmarking (30 maart 2000, Lissabon)
- Resultaten van het MKB-forum (13 en 14 april 2000)

Op basis van een nog te verschijnen notitie zal de voorzitter de discussie sturen.

Ik zal (mede afhankelijk van de nog te verschijnen voorzittersnotitie) in mijn interventie aandacht vragen voor een noodzakelijke goede coördinatie van de werkzaamheden na de Europese Raad van Lissabon. Lidstaten en Commissie hebben daar een ambitieuze doelstelling geformuleerd, die alleen met een grote inspanning van alle betrokkenen en een goede coördinatie kans van slagen heeft. De rol van de Industrie Raad moet in het geheel van activiteiten duidelijk zichtbaar zijn/blijven.

In Lissabon is onder het hoofdstuk «scheppen van een gunstig klimaat voor het starten en ontwikkelen van innovatieve bedrijven, met name MKB's», geconcludeerd dat het concurrentievermogen en de dynamiek van bedrijven rechtstreeks afhankelijk is van een regelgevend klimaat dat bevorderlijk is voor investeringen, innovatie en ondernemerschap. Met name ten behoeve van de MKB's moet zowel Europees als nationaal bijzondere aandacht besteed blijven worden aan de (bureaucratische) gevolgen van voorgestelde regelingen en de kosten die met de naleving van die regelgeving gepaard gaan. Daarnaast zijn maatregelen nodig om relaties in het innovatieve netwerk van bedrijven en financiële markten, onderwijs en onderzoeks- en opleidingsinstellingen, adviescentra en technologische markten, te bevorderen. In dit verband heeft de Europese Raad verzocht om de nu op de Industrie Raad geagendeerde documenten.

In de Mededeling «Uitdagingen voor ondernemingsbeleid in de kenniseconomie en een voorstel voor een Raadsbesluit over een meerjarenprogramma ondernemingsbeleid 2001–2005» is in hoofdlijnen aangegeven hoe het Europese ondernemingsbeleid de uitdagingen van globalisering en de «kenniseconomie» zal aangaan. Ondernemingsbeleid in de nieuwe economie zal de komende jaren gericht zijn op:

- bevordering van risico nemen en ondernemersgeest;
- ontwikkelen van een dynamisch ondernemingsklimaat voor creativiteit, groei en innovatie, ondersteund door risicokapitaal en efficiënt onderzoeksbeleid
- toegang van ondernemingen op afzetmarkten in Europa en daarbuiten.

In de Mededeling wordt onder andere voorgesteld om geen EG-regelgeving meer aan te nemen, zonder een bedrijfseffectentoets vooraf op het hoogste politieke niveau.

De in de Mededeling genoemde doelstellingen worden ondersteund door het nieuwe meerjarenprogramma, dat uit 5 hoofdlijnen bestaat. Deze hoofdlijnen zijn:

- Bevordering van ondernemerschap als levensstijl
- Bevordering van regelgevend en commercieel kader ten behoeve van innovatie en ondernemerschap, rekening houdend met een duurzame ontwikkeling
- Verbetering van financiële klimaat voor MKB
- Versterken van de concurrentiepositie van het MKB in de kenniseconomie
- Gecoördineerde dienstverlening aan bedrijven.

Een vernieuwde BEST-procedure (business environment simplification taskforce) zal met name via benchmarking (vergelijking performance landen met verklaring van verschillen) en gecoördineerde acties (uitwisseling van best practices tussen landen) een voortdurende input leveren voor verdere beleidsontwikkeling. De bedoeling is om op basis van benchmarking een jaarlijks scoreboard te maken, op basis waarvan beleidsconclusies getrokken kunnen worden. Dit scoreboard zal indicatoren bevatten met betrekking tot ondernemerschap, innovatie en markttoegang.

De overige mededelingen en verslagleggingen van de Commissie gaan over:

– *Informatie- en communicatietechnieken en traditionele sectoren*

In dit document wordt nog eens onder de aandacht gebracht hoe belangrijk het is dat industrieën zich aanpassen aan de moderne tijd. Dit betekent de toepassing van ICT in alle industrietakken. Te vaak wordt gedacht dat ICT alleen van belang is voor nieuwe industrietakken. In bijbehorende ontwerp conclusies wordt de Commissie nog eens gevraagd om een aanpassing te maken van het opgestelde ICT actieplan en dit in samenhang te doen met het eEurope initiatief.

– *Gecoördineerde acties met de lidstaten over ondernemersbeleid*

Deze gecoördineerde acties vinden plaats sinds 1995 en zijn gericht op meer samenwerking tussen de lidstaten door middel van uitwisseling van «best practices» ten aanzien van de start- groei- en eindfase van ondernemingen. Belangrijkste invalshoeken hierbij zijn regelgeving en administratieve lasten (Business Environment Simplification Task/BEST t.a.v. nationale- en Europese regelgeving) en ondersteuningsbeleid (onderwijs, onderzoek en wetenschap). Uitwisseling van ervaringen zijn voor Nederland op sommige gebieden zeer nuttig bijv. één loket gedachte nu op agenda en vormen evenals benchmarking een belangrijk instrument om de concurrentiepositie te verbeteren.

– *Europees MKB handvest*

In Lissabon heeft de ER besloten tot het opstellen van een Europees Handvest voor kleine bedrijven. Het handvest is een initiatief van het VK om zo druk uit te oefenen op de Commissie om voortgang te boeken op het MKB-terrein. Goedkeuring zal moeten plaatsvinden in juni 2000 op de Europese Top in Feira.

– *Resultaten van de uitgebreide ministeriële conferentie over de informatie en kennismaatschappij (10 en 11 april 2000 in Lissabon)*

Op deze conferentie, waaraan ik ook zelf heb deelgenomen, is in een aantal deelsessies aandacht besteed aan verschillende elementen die onderdeel zouden moeten vormen van het voor de Europese Raad van juni a.s. in voorbereiding zijnde Actieplan eEurope. In het bijzonder werd ingegaan op onderwijs, scholing en werkgelegenheid, (toegang tot) elektronische netwerken, overheidsdienstverlening via het Internet, digitale content, elektronische netwerken voor R&D, en eEurope. In twee speciale sessies is daarnaast nog ingegaan op smartcards, en op de participatie van groepen burgers die zonder speciale voorzieningen niet optimaal zouden kunnen deelnemen aan de informatie-maatschappij, zoals bijvoorbeeld auditief gehandicapten of mensen met verminderde mobiliteit.

Het doel van deze sessies was om via «best practices» verdere input te verkrijgen voor het Actieplan «Europe. Nederland heeft op deze conferentie «best practices» gepresenteerd over de gedragscode elektronische handel, Giga Port en elektronische belastingaangifte.

– *Resultaten van de conferentie over benchmarking*

Deze conferentie werd op 30 maart in Lissabon gehouden. Op deze conferentie waren ongeveer 250 aanwezigen, zowel vanuit de overheid, universiteiten, belangengroeperingen als uit het bedrijfsleven. De rol van benchmarking in relatie tot concurrentiekracht werd door de Europese Commissie duidelijk over het voetlicht gebracht.

– *Resultaten van het MKB-forum Lissabon (13–14 april 2000)*

Betreft een verslag van het Portugese voorzitterschap over het seminar in Lissabon met de titel «Public policies for SME's in Europe». Belangrijkste thema vormde de vergelijking van «best practices» ter verbetering van het ondernemingsklimaat.

2. Integratie van duurzame ontwikkeling in het industriebeleid van de EU

De Commissie zal onder dit agendapunt informatie verschaffen over wat er na de rapportage aan Helsinki is gebeurd. Op verzoek van de Europese Raad van Wenen is door de Industrie ministers voor de Europese Raad in Helsinki een verslag opgesteld over de integratie van milieuoverwegingen en duurzame ontwikkeling in het industriebeleid.

De Raad heeft de Commissie verzocht een actieplan te maken over de vraag hoe duurzame ontwikkeling nadrukkelijker ingepast kan worden in het industriebeleid. De Commissie zal met name ingaan op de voorbereidingen die gemaakt zijn voor het ontwikkelen van indicatoren en de voorbereidingen van het 6^e milieu actieprogramma.

Resultaten van de studiebijeenkomst «Business, Eco-efficiency and Sustainable development: the role of environmental management tools».

Tijdens de bijeenkomst, die werd bijgewoond door ca. 200 wetenschappers, ambtenaren en ondernemers uit de diverse lidstaten, is uitvoerig ingegaan op de verschillende management instrumenten om binnen het bedrijfsleven aandacht te geven aan milieuaspecten en de rol die de overheid daarbij kan spelen. Enkele belangrijke conclusies en aanbevelingen waren:

- overheid en bedrijfsleven moeten samenwerken en partnerships creëren;
- de overheid dient zich te richten op de ontkoppeling van economische groei en milieudruk;
- geef meer aandacht aan de sociale kant van duurzame ontwikkeling;
- mobiliseer de consument als vragende partij;
- betrek financiële instellingen;
- maak een heldere strategie voor eco-efficiency.

Aansluitend zal de voorzitter de resultaten presenteren van een studiebijeenkomst «Environment, safety and mineral policies for extractive industry», die in Lissabon op 3 en 4 april 2000 werd gehouden.

De mededeling van de Commissie over de integratie van duurzame ontwikkeling in de niet op energiewinning gerichte mijnindustrie van de EU was, op het moment van het schrijven van deze brief, nog niet beschikbaar.

3. Scheepsbouw

Onder dit agendapunt zal de Commissie aangeven wat de resultaten zijn van het onderzoek dat gedaan is naar de situatie op de mondiale markt voor scheepsbouw. Korea wint nog steeds terrein, met name ten koste van Japan. Echter ook Europa ondervindt in toenemende mate last van Koreaanse werven, die nu ook produceren in gespecialiseerde marktsegmenten, waar eerst alleen Europese werven produceerden. Besprekingen tussen de EU en Korea hebben geleid tot een zekere mate van overeenstemming. Deze overeenstemming is vastgelegd in zogenaamde «agreed minutes».

In het debat zal ik nog eens aangeven dat de situatie op de wereldmarkt geen aanleiding mag zijn tot verlenging van de mogelijkheden tot ondersteun aan de scheepsbouw in de EU en dat een overeenkomst met Korea een eerste bescheiden stap in de goede richting is.

4. Mededinging

De Commissie zal een presentatie geven van hetgeen in het Witboek mededinging staat. Aangezien een dergelijke presentatie ook in de vorige Industrie Raad heeft plaatsgehad, is de verwachting dat de Commissie zich beperkt tot de voortgang. Vervolgens zal de Commissie verslag doen van het achtste steunoverzicht dat onlangs is verschenen. De voornaamste conclusies uit dit verslag zijn:

- De dalende tendens van de totale steun aan de EU manufacturing sector (dus industrie exclusief kolen, transport, spoor en landbouw) heeft zich voortgezet.
- In Nederland steeg de steun aan de manufacturing sector in euro's met ca. 4,5%. Gerelateerd aan de toegevoegde waarde van de industrie is er echter sprake van een stabilisatie op een niveau van 1,1%.
- In Nederland gaat 82% van de steun naar «nobele» horizontale doelen (R&D, milieu, energiebesparing). In de vorige periode was dat 75%. Nederland staat hiermee na Denemarken (90% horizontaal) op de tweede plaats in de EU.
- De Commissie concludeert dat de absolute stijging van de steun in Nederland veroorzaakt wordt door een aanzienlijke toename van de steun aan milieubescherming en energiebesparing.

De Commissie zal tevens ingaan op het XXIX-verslag van het mededingingsbeleid. Dit document is nog niet voorhanden.

5. Automobielandustrie

De Commissie zal conform hetgeen door de Raad op 14 november 1996 is gevraagd rapporteren over de situatie in de Europese motorvoertuigenindustrie inclusief de leveranciers van onderdelen. Bovendien geeft de Commissie de resultaten van de studiebijeenkomst over de automobielandustrie, die op 4 mei 2000 in Santa Maria da Feira is gehouden. Met name is hier aandacht geschonken aan toeleveranciers in de automobielandustrie en aan het huidige en toekomstige bijbehorende regelgevende kader.

6. IJzer en Staalnijverheid

De Commissie zal verslag doen over het concurrentievermogen van de ijzer- en staalindustrie. De Commissie rapporteert tevens over het toezicht op gevallen van steunverlening aan de ijzer en staalindustrie ex artikel 95 van het EGKS-verdrag. Dit dertiende halfjaarlijkse rapport aan de Raad behelst controle op de uitvoeringsmodaliteiten van de steun die in

december 1993 en 1995 door de Raad goedgekeurd werd voor een achttal staalondernemingen in Spanje, Portugal, Duitsland, Oostenrijk en Ierland.

7. Europese observatorium voor de textiel- en kledingsector (OETH)

Onder dit agendapunt zal de Commissie de Raad mededelen dat in aansluiting op een eerder aangekondigd besluit de Commissie verdere financiering van het OETH na 2000 zal stopzetten. De Commissie acht het niet haar taak om dit instituut verder te subsidiëren. Het instituut moet zich net als andere instituten in de markt bewijzen. De Commissie twijfelt overigens niet aan het nut en de kwaliteit van de studies en statistische data van het instituut en zal tegen marktcondities daar waar nodig producten van het instituut blijven afnemen.

8. Europees Mediterrane samenwerking

In samenwerking met Tunesië en in samenwerking met de Commissie heeft Portugal een conferentie georganiseerd over investeringen in de Mediterrane landen. Op de conferentie werd nogmaals het belang van een Euro-Mediterrane vrijhandelszone onderstreept. Dit zou met name op het investeringsvolume een positief effect hebben. Bovendien was de algemene mening van de Conferentie dat de Middellandse zee landen nog veel moeten doen aan de opbouw van instituten en wettelijk kader om investeringen te begeleiden.

De derde Europees Mediterrane conferentie van de ministers van industrie zal in Cyprus op 22 en 23 juni 2000 plaatsvinden. De Commissie heeft ten aanzien van de Middellandse zee landen een nieuwe benadering opgesteld voor een Euro-Mediterrane regionale industriële samenwerking. Deze nieuwe benadering is geënt op 4 prioritaire gebieden. Deze gebieden zijn bevordering van investeringen, innovatie en kwaliteit, instrumenten en mechanismen en ontwikkeling van het midden en klein bedrijf. Deze benadering is door de directeuren generaal van Industrie van de EU-lidstaten en die van de Middellandse zee landen in een gezamenlijke vergadering op 27 en 28 maart 2000 in Lissabon positief ontvangen.

De Minister van Economische Zaken,
A. Jorritsma-Lebbink